

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К.Д. УШИНСЬКОГО»

Хмельницька гумантарно-педагогічна академія (Україна)

Юго Западний університет «Неофіт Рілські» (Болгарія)

Велікотирновські Університет «Св.Св.Кіріл і Методій» (Болгарія)

Харбінський інженерний університет (Китай)

Міжнародний Незалежний Університет Молдови (ULIM) (Молдова)



УПРАВЛІННЯ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
21-22 листопада 2024 року**

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
У677

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Сакалюк О. О. – завідувач кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Ручкіна М. М. – доцент кафедри освітнього менеджменту та публічного управління ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Корнєшук В. В. – завідувач кафедри психології та соціальної роботи Національного університету «Одеська політехніка», д.пед.н., професор

Воронова С. В. – завідувач науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти, старший викладач кафедри філософії освіти КЗВО «Одеської академії непевної освіти Одеської обласної ради» , к. пед. н.

Рекомендовано до друку Вченою радою ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», протокол №7, від 26 грудня 2024 року.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

Управління та інновації в освіті: досвід, проблеми та перспективи:

У677 збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса 21-22 листопада 2024 року Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського , 2024. 134 с.

До збірника увійшли матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої управлінню закладами освіти, досвіду, проблемам та перспективам їх розвитку.

Науковці та здобувачі освіти висвітлюють питання щодо управління освітнім процесом в умовах розвитку інноваційного середовища та організаційно-психологічних аспектів менеджменту в освіті.

УДК: 378.11+371.201+658.401.2
© Університет Ушинського, 2024

2. Інтеграція стандартів ESG (European Standards and Guidelines) дозволяє українським ЗВО забезпечити відповідність європейським вимогам якості освіти та сприяє розвитку системи внутрішньої якості, що є важливим кроком на шляху досягнення ЦСР.

3. Європейський інвестиційний фонд (EIF): фінансує стартапи й інноваційні підприємства у сфері освіти та сталого розвитку, що дозволяє ЗВО брати участь у підприємницьких ініціативах і дослідженнях.

4. Європейська програма зеленої угоди (Green Deal): включає фінансування інноваційних рішень для кліматичної стійкості та допомагає українським ЗВО інтегрувати "зелені" стандарти в освітні програми та сприяє розвитку екологічної освіти.

5. European University Initiative – нова програма ЄС, спрямована на створення університетських альянсів між європейськими та українськими ЗВО та сприяє формуванню єдиної інституційної культури, орієнтованої на спільні європейські цінності сталого розвитку, системний обмін досвідом, трансфер інновацій.

Таким чином, міжнародна співпраця та обмін досвідом через спільні проекти та стажування в ЄС для українських викладачів та дослідників сприяє обміну інноваційними практиками у сфері сталого розвитку, інтеграції зелених і соціальних стандартів, а також сприяє формуванню нових знань та навичок, необхідних для адаптації до європейських освітніх стандартів, що виступає основою інноваційного розвитку ЗВО на шляху до досягнення ЦСР.

Література

1. *European Innovation Scoreboard 2024: Country profile Ukraine*. European Commission. (2024). Prepared by EFIS Centre, Technopolis Group, and OldContinent for the European Commission Directorate-General for Research and Innovation under the Specific Contract LC-03213706 implementing framework contract EIS and RIS 2024-2027 No FW-00154786. Directorate-General for Research and Innovation, Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs. 6 pages. Доступно за посиланням: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/16441f34-c02d-494e-9caf-a9bfb8d3f6c7_en?filename=ec_rtd_eis-2024-annex-b.pdf

2. Річний звіт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти за 2023 рік / М. Алієв та ін. – Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, 2023. – 108 с. Доступно за посиланням: <https://public.naq.gov.ua/annual-report-2023>

Полєжаєв Юрій, Україна

ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В умовах євроінтеграції освіта повинна мати соціокультурний характер і бути спрямованою на формування соціокультурної грамотності здобувачів

освіти як здатності людини усвідомлювати та розуміти культурні особливості, цінності, звичаї різних спільнот, а також взаємодіяти з ними ефективно. Соціокультурна грамотність є невід'ємною частиною загальної культури особистості й відіграє суттєву роль в соціалізації та майбутній професійній діяльності. Оволодіння соціокультурною компетентністю у процесі вивчення іноземної мови збагачує учнів і студентів не лише новими знаннями, а й духовними цінностями, глибшим усвідомленням своєї соціальної ролі в житті суспільства, розширює розуміння ними громадянського призначення.

Сучасний світ стає все більш інтегрованим, що вимагає від людей здатності спілкуватися та співпрацювати з представниками різних культур, адже вміння ефективно спілкуватися з людьми з різним культурним бекграундом є важливим для успіху в будь-якій сфері діяльності, оскільки соціокультурна грамотність сприяє розвитку толерантності, поваги до інших культур та зменшенню конфліктів.

Соціолінгвістична компетенція розглядається вченим як знання, навички і вміння інтерпретувати та використовувати мовні й мовленнєві одиниці, тексти та ситуації з урахуванням лінгвокраїнознавчих реалій і соціолінгвістичних родових, вікових, професійних, національних та територіальних особливостей тих, хто спілкується [1, с. 35–36].

Соціокультурна компетенція тлумачиться як уміння та готовність застосовувати сукупність соціолінгвістичних, соціопсихологічних, країнознавчих та міжкультурних знань для досягнення порозуміння між особами або групами, які є представниками різних соціумів, мовними засобами й у межах соціокультурного контексту однієї зі сторін (С. Амеліна, Л. Аззоліні, Н. Беньямінова [5, с. 10–11].

Соціокультурна освіта є запорукою успішного формування професійної іншомовної комунікативної компетенції за умови реалізації принципу дидактичної культуровідповідності, який передбачає відбір і впровадження у навчальний процес культурознавчого матеріалу, що формує соціокультурну основу навчально-методичного комплексу з іноземної мови [3].

Усі складники соціокультурної компетенції взаємопов'язані через поняття культурного та соціального контекстів і оволодіння ними має відбуватися комплексно. Якщо контекст культури передбачає знання реалій, загальних для всього народу-носія, то соціальний контекст – це знання конкретних соціальних умов спілкування, прийнятих у країні, мова якої вивчається. Відтак соціокультурна компетенція є вмінням людини усвідомлено враховувати знання соціального й культурного контекстів країни у процесі іншомовного спілкування [2].

Соціокультурна грамотність охоплює такі компоненти:

- знання про культури (розуміння цінностей, норм, звичаїв різних культур);
- навички міжкультурної комунікації (здатність ефективно спілкуватися з представниками інших культур, враховуючи культурні відмінності);
- критичне мислення (здатність аналізувати інформацію, виявляти стереотипи та упередження);

- емпатію (здатність розуміти та співпереживати іншим людям);
- культурну чутливість (здатність помічати культурні нюанси та адаптувати свою поведінку відповідно до ситуації).

На думку Н. Мороз, здобувачам освіти необхідно мати країнознавчі, лінгвокраїнознавчі, соціолінгвістичні знання та вміння співставляти мовні засоби з метою й умовами спілкування, уміння організовувати мовленнєве спілкування відповідно до соціальних норм поведінки, уміння використовувати мовні засоби відповідно до національно зумовлених особливостей [4].

Освіта відіграє ключову роль у формуванні соціокультурної грамотності. Школи, університети та інші освітні заклади повинні створювати умови для розвитку таких навичок у учнів та студентів.

Формувати соціокультурну грамотність доцільно шляхом:

- включення в навчальні програми курсів з культурології, етнології, міжкультурної комунікації;
- залучення здобувачів до участі в програмах обміну, волонтерських проєктах, стажуваннях за кордоном.
- культурні заходи, зокрема відвідування музеїв, театрів, концертів, віртуальні екскурсії, фестивалів;
- інтернет-ресурси (використання онлайн-платформ для вивчення культур інших країн, спілкування з носіями мови);
- участь у міжкультурних тренінгах, спрямованих на розвиток навичок міжкультурної комунікації.

Серед основні напрямків роботи освітніх закладів у контексті формування соціокультурної грамотності здобувачів можна виокремити: включення міжкультурного компонента в навчальні програми (вивчення історії, культури, літератури різних країн); організацію культурних заходів (проведення фестивалів, конкурсів, виставок, присвячених різним культурам); співпрацю з міжнародними організаціями (участь у програмах обміну, проєктах Erasmus+); створення багатокультурного середовища в навчальному закладі (залучення студентів з різних країн, створення клубів за інтересами).

Отже, формування соціокультурної грамотності є важливим завданням сучасної освіти, адже вона допомагає людям краще розуміти один одного, будувати міцні міжособистісні відносини, сприяє розвитку толерантного суспільства, допомагає усвідомити особистістю здобувача освіти свою соціальну та громадянську роль в українському суспільстві й у світі загалом.

Література

1. Бех П. З позицій комунікативної орієнтації. *Іноземні мови в навчальних закладах*. 2002. № 1–2. С. 34–40.
2. Ларіонова О.І. Особливості формування соціокультурної компетенції у немовному вузі на матеріалі іноземної мови : підсумки конференції «Ключові проблеми сучасної науки-2009». URL: http://www.rusnauka.com/Page_ru.htm.
3. Максимець М. Формування соціокультурної компетенції у процесі вивчення іноземної мови. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2006. Випуск 21. С. 211–218.
4. Мороз Н. В. Формування соціокультурної компетенції як складової

професійної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Нац. Академія Держ. прикорд. служби України імені Богдана Хмельницького. Хмельницький, 2007. 234 с.

5. Рамкова програма з німецької мови для професійного спілкування для вищих навчальних закладів України / С. М. Амеліна, Л. С. Аззоліні, Н. Є. Беньямінова та ін. Київ : Ленвіт, 2006. 90 с.

Рожнова Тетяна, Україна

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТНІХ, ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК В СУЧАСНИХ УМОВАХ

У сучасних умовах інформаційного суспільства технологічний підхід до творчого розвитку майбутніх педагогів – це інноваційний напрям у педагогічній освіті, який передбачає використання сучасних технологій для стимулювання творчого мислення, розвитку креативності та підготовки педагогів, здатних адаптуватися до швидкозмінного освітнього середовища.

Сьогодні важливим завданням вищої освіти є підготовка майбутніх фахівців, зокрема магістрів освітніх, педагогічних наук, до ефективного використання інформаційних технологій в освітньому процесі, оскільки ІТ дозволяють зробити навчання цікавішим та інтерактивнішим, що підвищує мотивацію здобувачів освіти. Адже використання інформаційних технологій сприяє розвитку критичного мислення, креативності, комунікативних навичок та вміння працювати в команді. До того ж кожна технологія сприяє активізації та інтенсифікації освітньої діяльності здобувачів, надаючи ефективності результатам їхніх навчальних досягнень, активізуючи креативність, сприяючи творчому самовиявленню, розвитку та вдосконаленню знань, умінь і навичок здобувачів.

Освітня технологія – інтегративна модель, що об'єднує в єдину цілісну систему мету, зміст, дидактичний комплекс (педагогічні умови, методи, прийоми, засоби, інформаційно-технічне забезпечення) та результат освітнього процесу, побудованого на філософії й методології українознавства, життєтворчості особистості [3].

Ефективною й актуальною наразі освітньою технологією є дистанційна форма навчання, якій властиве застосування специфічних стратегій і тактик взаємодії студента з носіями та джерелами нових для нього знань. Це створює навчальне інформаційне середовище, яке охоплює комп'ютерні інформаційні джерела, електронні бібліотеки, відео- та аудіоматеріали, навчальні посібники тощо. Це дає змогу студентам опановувати знання як самостійно, так і під керівництвом викладача, двосторонньо комунікувати з великою кількістю користувачів, діяльність яких відстежується і контролюється [4].

ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА: АНДРАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ	
Лі Мяо SWOT-АНАЛІЗ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КИТАЇ	78
Мотузенко О. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНСЬКИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	82
Полєжаєв Ю. ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	85
Рожнова Т. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ОСВІТНІХ, ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК В СУЧАСНИХ УМОВАХ	88
Ручкіна М. РОЛЬ ПОЗНАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ У ФОРМУВАННІ М'ЯКИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS) ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	90
Рябовол Л. НОВЕЛИ ОСВІТНЬОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ	93
Салата Г. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЄВРОПИ та УКРАЇНИ: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ	96
Фомічова О. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНИМИ ЗНАННЯМИ ЯК НАПРЯМОК ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ	98
Секція 5	
Бортнік О. КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ МОДЕЛЕЙ ЗАХИСТУ ОСВІТНІХ ПРАВ ДІТЕЙ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	102
Завалій (Попюк) Я. РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	105
Кузнецова Ю., Самсонова О., Чорна Г. ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ	108
Масляк П. АГРЕСИВНА ГЕОГРАФІЯ	111
Новікова О., Панькова О. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ ТА ТРУДОВІЙ СФЕРІ: ПРОБЛЕМИ, МОЖЛИВОСТІ, ОРІЄНТИРИ НА ЄС	114
Черненко Н., Цзінъ Фанфей	117